



Persbericht

PB04-198
21 december 2004
9.30 uur

Economie groeit 1,5 procent

De Nederlandse economie is in het derde kwartaal van 2004 met 1,5 procent gegroeid ten opzichte van een jaar eerder. Dit blijkt uit de tweede raming van de Kwartaalrekeningen van het CBS. Het is de hoogste groei van het volume van het bruto binnenlands product (BBP) in drie jaar. Het cijfer is 0,1 procentpunt hoger dan in de eerste raming.

De flinke stijging van de export leverde de belangrijkste bijdrage aan de groei. De consumptie van huishoudens, de investeringen in vaste activa en de consumptie van de overheid lieten in het derde kwartaal een bescheiden groei zien in vergelijking met een jaar eerder.

Geringe opwaartse bijstelling economische groei

De economische groei in het derde kwartaal van 2004 is in deze tweede raming 0,1 procentpunt hoger dan in de eerste raming van november. De eerder gemelde lichte daling van de investeringen is veranderd in een geringe stijging. Ook de consumptie van huishoudens is iets opwaarts bijgesteld. De uitvoer, de invoer en de consumptie van de overheid zijn iets verlaagd.

Kwartaal-op-kwartaalgroei 0,3 procent

Het volume van het BBP was in het derde kwartaal van 2004, na correctie voor werkdag- en andere seizoeneffecten, 0,3 procent hoger dan in het tweede kwartaal van 2004. Ook dit is 0,1 procentpunt hoger dan in de eerste raming. De bescheiden positieve groei volgt op de geringe krimp in het tweede kwartaal. Daaraan voorafgaand was de kwartaal-op-kwartaalgroei drie kwartalen op rij positief.

Krachtige stijging van uitvoer en invoer houdt aan

In het derde kwartaal van 2004 was het volume van de uitvoer van goederen en diensten 7,8 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal van 2003. De export groeide nog iets sneller dan in het tweede kwartaal van 2004. In 2003 was het volume van de uitvoer gelijk aan dat van 2002. De exportgroei in het derde kwartaal van 2004 is de hoogste groei sinds eind 2000. De invoer was 8,0 procent hoger dan in het derde kwartaal van 2003.

Geringe groei investeringen

De investeringen in vaste activa waren in het derde kwartaal van dit jaar 0,7 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal van 2003. Aan deze bescheiden groei droegen hogere investeringen in machines en installaties bij. Dit is in lijn

met de iets gestegen bezettingsgraad van de industrie in 2004. Ook in bedrijfsauto's en vooral computers is meer geïnvesteerd. De investeringen in bouwwerken waren lager. De investeringen in woningen gingen omhoog, maar die in infrastructuur en vooral kantoren en bedrijfsgebouwen omlaag.

Nauwelijks nog groei overheidsconsumptie

Het volume van de overheidsconsumptie was in het derde kwartaal van dit jaar 0,3 procent hoger dan in het derde kwartaal van 2003. Deze stijging is aanzienlijk minder dan de groeipercentages van de afgelopen jaren. De reële uitgaven voor de zorg waren in het derde kwartaal van 2004 hoger dan een jaar eerder. De uitgaven voor openbaar bestuur waren echter lager.

Iets hogere groei consumptie van huishoudens

In het derde kwartaal van 2004 was het volume van de consumptie van huishoudens 0,7 procent hoger dan in het derde kwartaal van 2003. Dit is iets meer dan de stijging met 0,4 procent in de eerste twee kwartalen van 2004. In 2003 daalde de consumptie nog met 0,9 procent.

Aan goederen en diensten werd, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, in het derde kwartaal van 2004 meer uitgegeven dan in het derde kwartaal van 2003. Voor goederen was dit de eerste stijging sinds het eerste kwartaal van 2003. De uitgaven aan voedings- en genotmiddelen waren hoger. Daarentegen waren de uitgaven aan duurzame consumptiegoederen, zoals meubelen en personenauto's, een fractie lager. De daling van de bestedingen aan duurzame consumptiegoederen is wel de geringste in anderhalf jaar tijd.

Vooraf productiegroei handel, transport, landbouw en gaswinning

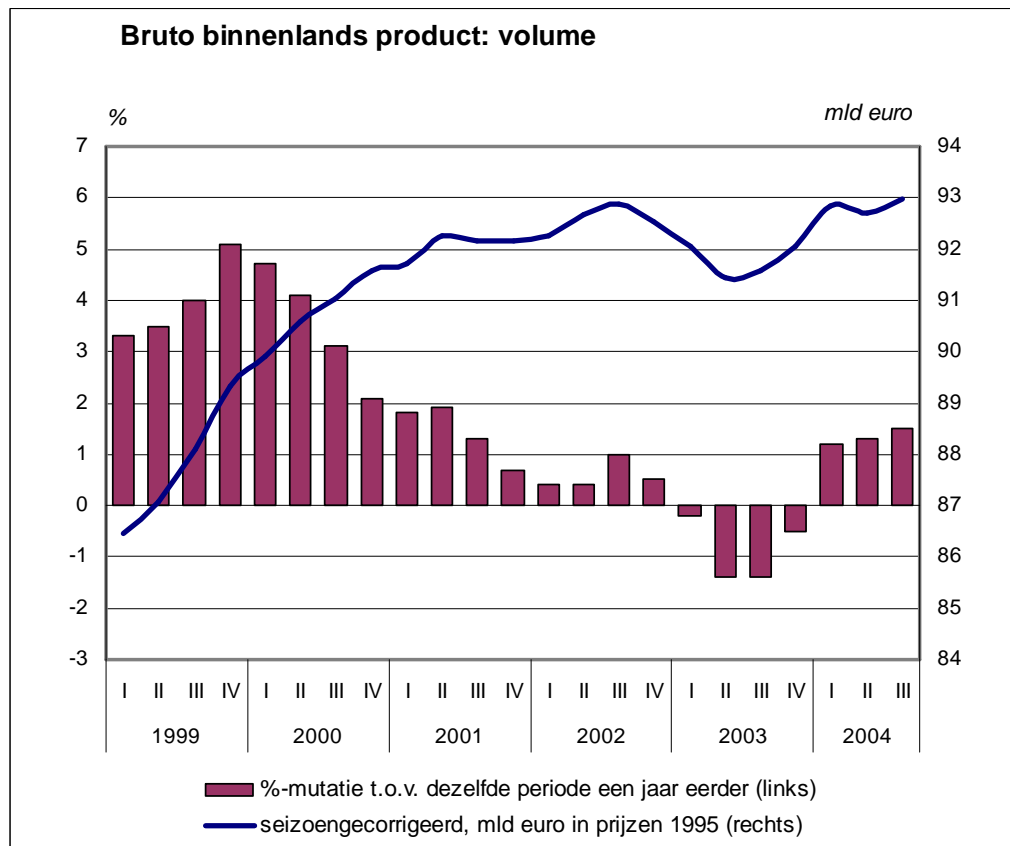
Vooraf handel en transport profiteerden van het bescheiden economisch herstel. In de landbouw waren de oogsten beter dan vorig jaar. Verder is in het derde kwartaal van 2004 veel meer gas gewonnen dat vooral is afgezet in het buitenland. De industriële productie nam nauwelijks toe. De productie in de metaal was wel hoger, maar de productie in de chemie daalde voor het eerst in tweeënhalf jaar. Het stilleggen van installaties voor onderhoud speelde daarbij een belangrijke rol. Aan de lichte groei van de financiële en zakelijke dienstverlening leverde de herstellende uitzendbranche een duidelijk positieve bijdrage. De groei van de niet-commerciële dienstverlening kwam geheel van de zorg. De bouwproductie was lager door minder investeringen in kantoren, bedrijfsgebouwen en infrastructuur.

Technische toelichting

De economische groei wordt gemeten aan de volumegroei van het bruto binnenlands product (BBP). Dit is het totaal van de in het productieproces gevormde inkomens (de 'toegevoegde waarde').

In dit persbericht is de tweede raming van de economische groei in het derde kwartaal van 2004 gepubliceerd. De cijfers van de eerste raming van 11 november 2004 zijn aangepast op basis van nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie. Bovendien zijn meer detailgegevens beschikbaar gekomen. In dit persbericht zijn de cijfers over voorgaande kwartalen niet gewijzigd. Seizoengecorrigeerde cijfers voor voorgaande kwartalen kunnen

door het nieuwe cijfer voor het derde kwartaal van 2004 wel fractioneel zijn veranderd.



Tabel 1: Bruto Binnenlands Product (marktprijzen)

| | Verandering ten opzichte van zelfde periode vorig jaar Voorgaande periode ¹⁾ | |
|--------|--|------|
| | <i>volumemutaties in %</i> | |
| 2001 | 1,4 | . |
| 2002 | 0,6 | . |
| 2003 | -0,9 | . |
| 2001-I | 1,8 | 0,2 |
| II | 1,9 | 0,6 |
| III | 1,3 | -0,1 |
| IV | 0,7 | 0,0 |
| 2002-I | 0,4 | 0,1 |
| II | 0,4 | 0,4 |
| III | 1,0 | 0,2 |
| IV | 0,5 | -0,4 |
| 2003-I | -0,2 | -0,5 |
| II | -1,4 | -0,7 |
| III | -1,4 | 0,2 |
| IV | -0,5 | 0,5 |
| 2004-I | 1,2 | 0,8 |
| II | 1,3 | -0,1 |
| III | 1,5 | 0,3 |

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

Bron: CBS

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

| | 2003 | 2003 | | 2004 | | |
|---|------|------|------|------|------|-----|
| | | III | IV | I | II | III |
| <i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i> | | | | | | |
| Consumptieve bestedingen | 0,0 | -0,6 | -0,2 | 0,2 | 0,4 | 0,6 |
| w.v. door huishoudens | -0,9 | -1,5 | -1,6 | 0,4 | 0,4 | 0,7 |
| door overheid | 1,8 | 1,4 | 2,6 | -0,1 | 0,4 | 0,3 |
| Investerings in vaste activa | -3,1 | -3,9 | 1,3 | 4,5 | 1,4 | 0,7 |
| Veranderingen voorraden 1) | 0,0 | 1,1 | -0,4 | 0,4 | -1,2 | 1,7 |
| Nationale bestedingen | -0,5 | -1,2 | 0,2 | 1,1 | 0,4 | 1,3 |
| Uitvoer goederen en diensten | 0,0 | -0,9 | 1,0 | 3,5 | 7,5 | 7,8 |
| Invoer goederen en diensten | 0,6 | -0,6 | 2,3 | 3,5 | 6,3 | 8,0 |
| Bruto binnenlands product | -0,9 | -1,4 | -0,5 | 1,2 | 1,3 | 1,5 |

1) In procenten van het BBP in constante prijzen.

Bron: CBS

Tabel 3: Waarde- en prijsontwikkeling van het BBP (marktprijzen)

| | Waarde | Waardeverandering | Prijsverandering |
|---------------|-----------------|--------------------------------|------------------|
| | <i>mld euro</i> | <i>in % t.o.v. jaar eerder</i> | |
| 2001 | 429,3 | 6,7 | 5,2 |
| 2002 | 445,2 | 3,7 | 3,1 |
| 2003 | 454,3 | 2,0 | 3,0 |
| 2001-I | 104,8 | 8,0 | 6,0 |
| II | 109,6 | 7,2 | 5,2 |
| III | 104,5 | 6,4 | 5,1 |
| IV | 110,5 | 5,4 | 4,6 |
| 2002-I | 108,2 | 3,3 | 2,9 |
| II | 113,3 | 3,4 | 3,0 |
| III | 109,1 | 4,5 | 3,4 |
| IV | 114,5 | 3,6 | 3,2 |
| 2003-I | 111,6 | 3,1 | 3,3 |
| II | 116,1 | 2,5 | 3,9 |
| III | 109,9 | 0,8 | 2,2 |
| IV | 116,6 | 1,8 | 2,4 |
| 2004-I | 114,2 | 2,2 | 1,1 |
| II | 118,6 | 2,1 | 0,8 |
| III | 113,0 | 2,7 | 1,2 |

Bron: CBS

Tabel 4: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)

| | 2003 | 2003 | | 2004 | | |
|---|------|------|------|------|------|------|
| | | III | IV | I | II | III |
| <i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i> | | | | | | |
| Producenten van: | | | | | | |
| Goederen | -2,5 | -4,2 | -1,4 | 2,2 | 1,9 | 2,1 |
| Landbouw en visserij | 3,4 | -4,7 | 7,9 | 1,1 | 1,0 | 2,6 |
| Industrie en energie: | -2,4 | -3,2 | -1,5 | 1,9 | 3,1 | 2,9 |
| w.o. Industrie | -2,8 | -2,0 | -2,2 | 1,4 | 1,3 | 0,3 |
| Bouwnijverheid | -5,0 | -7,4 | -4,3 | 3,5 | -1,2 | -1,1 |
| Commerciële diensten | -0,5 | -0,5 | -0,2 | 0,7 | 2,3 | 1,8 |
| Handel, horeca en transport | -1,2 | -1,4 | -1,2 | 1,5 | 3,0 | 2,9 |
| Financiële en zakelijke diensten | 0,1 | 0,3 | 0,6 | 0,1 | 1,7 | 0,9 |
| Niet-commerciële diensten | 1,7 | 1,5 | 2,3 | 0,7 | 0,9 | 0,9 |

Bron: CBS**Tabel 5: Investerings in vaste activa**

| | 2003 | 2003 | | 2004 | | |
|---|------|------|------|------|------|------|
| | | III | IV | I | II | III |
| <i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i> | | | | | | |
| Investerings in vaste activa | -3,1 | -3,9 | 1,3 | 4,5 | 1,4 | 0,7 |
| w.o. Woningen | -4,3 | -5,0 | -4,6 | 6,1 | 1,7 | 1,1 |
| Bedrijfsgebouwen | -9,2 | -8,5 | -7,8 | 0,2 | -7,6 | -5,1 |
| G.W.W. werken | -2,0 | -1,3 | 1,8 | 4,8 | -2,0 | -3,1 |
| Vervoermiddelen | 10,0 | 3,6 | 23,2 | 17,2 | -2,5 | 5,5 |
| Machines en installaties | -5,0 | -6,3 | 9,7 | -0,9 | 16,6 | 2,8 |
| Computers | 3,6 | 2,6 | 11,0 | 10,3 | 11,0 | 9,8 |

Bron: CBS